

การเดินทางสำรวจดินแดนโพ้นทะเล (อิงหาเซ็งหลั่น)*

หม่าฮ้วนเขียน

สุพรรณณี กาญจนษ์จิติ**แปล

คำนำ

เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ทางซีกโลกตะวันออกครั้งสำคัญเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริเวณชายฝั่งทะเลจีนใต้ซึ่งเป็นที่ตั้งของอาณาจักร นครเมืองใหญ่น้อยของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก่อนที่จะชาติตะวันตกจะเข้ามาเกี่ยวข้องนั้นคือการเคลื่อนไหวทางการเมืองและการทหารของจีนอันแสดงออกถึงพลังอำนาจและแสนยานุภาพเชิงปฏิบัติการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เหตุการณ์ครั้งนั้นส่งผลกระทบต่อโลกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นั่นก็คือเมื่อจีนต้องการครอบครองอำนาจเหนือดินแดนแถบนี้ทั้งหมด บรรดาอาณาจักร นคร เมืองต่างๆ ใน บริเวณนี้ต่างก็ต้องจำนน และต้องยอมรับความเป็น “มหาอำนาจแห่งเอเชีย” ของจีนโดยทั่วหน้ากัน

การเดินทางสำรวจดินแดนโพ้นทะเล เป็นปฏิบัติการตามนโยบายของจีนในสมัยราชวงศ์หมิง จีนได้บริหารพลังอำนาจขยายอิทธิพลทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและด้านจิตวิทยาอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ก็เพื่อหยั่งเชิงดูท่าทีของอาณาจักรนครเมืองเล็กๆ ในบริเวณนี้ว่ายังอยู่ “ในโอวาท” หรือยังต้องการอยู่ “ภายใต้บารมี” ของจีนอยู่หรือไม่ มิฉะนั้นแล้วจีนก็จะจัดการ “ปราบ” ทันทที

จากการสำรวจดินแดนโพ้นทะเลซึ่งนำโดยนายพล เจิ้งโห (เจิ้ง เหอ) ผู้ทำหน้าที่เป็นทั้งจอมทัพเรือและหัวหน้าปฏิบัติการระหว่าง ค.ศ. ๑๔๐๕-๑๔๒๑ รวมปฏิบัติการทั้งหมด ๗ ครั้งในช่วงเวลาดังกล่าว ผลที่เกิดขึ้นก็คือมีการเคลื่อนไหวทาง

* ต้นฉบับที่ใช้ในการแปลเป็นพจนานุกรมภาษาไทยนี้คือ Ma Huan, Ying-Yai Sheng-Lan "The Overall Survey of the Ocean's Shores", Translated from the Chinese text, edited by Feng Ch'eng-Chein with introduction, notes and appendices by J.V.G. Milles. London : Cambridge, U.P. 1970.

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติศาสตร์การเมืองหลายพื้นที่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สิ่งที่เป็นผลสำคัญที่จะกล่าวโดยเฉพาะในที่นี้ก็คือเกิดจดหมายเหตุ บันทึกเรื่องราวจากประสบการณ์โดยตรงของผู้ติดตามไปกับขบวนเรือนี้หลายคน “หม่าฮ้วน” เป็นผู้ที่เข้าร่วมติดตามไปกับขบวนเรือของนายพลเจิ้งโหหลายครั้งแม้จะไม่ครบ ๗ ครั้งก็ตาม ด้วยความสามารถเฉพาะตนจากการสังเกต ศึกษาและติดตามเรื่องราวในสิ่งที่เขาได้พบได้เห็นและรับรู้ ตลอดจนการเป็นคนช่างจดจำและทำหน้าที่บันทึกอย่างเคร่งครัดในสิ่งต่างๆ ที่เขาได้พบผ่าน ผลงานเล่าเรื่องของเขากลายเป็นหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรระดับปฐมภูมิรุ่นเก่าแก่สำหรับการศึกษาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นอย่างดี

“การเดินทางสำรวจดินแดนโพ้นทะเล” (อิงหย่าเซ็งหลั่น) ของหม่าฮ้วนมีหลายหัวเรื่อง เขาแบ่งหัวเรื่องออกเป็นประเทศๆ ไป แต่ละหัวเรื่องแต่ละประเทศที่เขาได้ “แวะเยี่ยม” จะเต็มไปด้วยรายละเอียดในสิ่งที่เห็นว่าเป็นของแปลกตามสายตาและความเข้าใจของเขาเอง ในหัวเรื่องประเทศนครจันหรืออาณาจักรจัมปาได้ลงพิมพ์เป็นภาคภาษาไทยแล้ว (ดูรายละเอียดในวารสารอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑ (๒๕๓๓) หน้า ๒๕-๔๐) สำหรับดินแดนอื่นที่หม่าฮ้วนได้แวะพักได้แก่ประเทศ “เสียนหลอ” หมายถึงประเทศไทยซึ่งในสมัยของหม่าฮ้วนตรงกับสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น อีกประเทศที่เขาเล่าไว้คือประเทศมาเลเซีย ในสมัยของหม่าฮ้วน มาเลเซียยังคงมีสภาพเป็นอย่างไร? ผู้แปลเห็นว่า ทั้ง ๒ ประเทศ นี้ควรนำมาเผยแพร่ในพจนานุกรมภาษาไทย เพราะมีสาระที่น่ายำยืมและสืบค้น ในหัวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเทศมาเลเซียนั้นเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษา กำเนิด การเติบโตของอาณาจักรมละกาตลอดจนได้เรียนรู้ว่าจีนสนับสนุนมะละกาแค่ไหน ประการใด สัมพันธภาพระหว่างอาณาจักรพื้นเมืองด้วยกันเองเป็นอย่างไร ฐานะและลักษณะความสัมพันธ์ของจีนที่มีต่อบรรดาอาณาจักรเล็กๆ น้อยบริเวณนี้แท้จริงเป็นอย่างไรนั้น ผู้อ่านจะวินิจฉัยได้ไม่ยากจากคำบอกเล่าของหม่าฮ้วน ซึ่งนับเป็นหลักฐานชั้นต้นฉบับหนึ่งที่ยืนยันตรงกับหลักฐานฉบับอื่นๆ ผู้อ่านจะได้ภาพว่า จีนได้ปฏิบัติต่อบรรดาอาณาจักรของโลกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในฐานะที่ “เหนือกว่า” ด้วยประการทั้งปวง เมื่อเกิดกรณีพิพาทระหว่างอาณาจักรพื้นเมืองด้วยกัน จีนมักจะได้รับกำบังและจะปฏิบัติตนต่อประเทศเล็กๆ เหล่านี้แบบ “ผู้ใหญ่” ดังจะเห็นบทบาทของจีนกับกรณีพิพาทระหว่างอยุธยากับมะละกาเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ ว่า จีนได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องอยู่อย่างมากตามข้อความที่หม่าฮ้วนเล่าไว้

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งก็คือ หม่าฮ้วนมักเล่าเรื่องที่หนักไปในทางภูมิทัศน์ ความ

เป็นอยู่ของผู้คน ที่อยู่อาศัย ประเพณีต่างๆ ตั้งแต่ระดับสามัญชนจนถึงสถาบัน “กษัตริย์” ของดินแดนต่างๆ เขาจะบอกเล่าอย่างละเอียดละออยิ่งขึ้นไปอีกในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ หม่าฮ้วนให้ความสนใจในพืชพันธุ์ธัญญาหาร สัตว์ป่า สัตว์เลี้ยง ป่าไม้ สมุนไพร แร่ธาตุ แม้แต่ผลไม้เมืองร้อนต่างๆ ที่เขาเห็นว่าแปลก สิ่งนี้อาจเป็นไปตามเจตนาของจีนที่ต้องการสำรวจและแสวงหาของมีค่าที่จีนต้องการได้จากโพ้นทะเลด้วย หม่าฮ้วนใช้ถ้อยคำสั้นๆ ถึงกระนั้นถ้อยคำบางตอนหรือเกือบทั้งหมดกลับจุดประกายไฟแห่งการวิพากษ์ การถกเถียงอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง ดูได้จากคำอธิบายความในเชิงอรรถซึ่งมาจากการถกเถียง ตรวจสอบเพื่อให้ได้ความเป็นจริงเพียบพร้อมด้วยหลักฐานอื่นๆ ที่นำมาอ้างอิงซึ่งก็ย่อมมีทั้งสนับสนุนและคัดค้าน คำอธิบายในเชิงอรรถจึงเป็นตอนสำคัญอีกตอนหนึ่งสำหรับผู้อ่านจะพลิกผ่านไปไม่ได้เป็นอันขาด เพราะคำอธิบายมีทั้งการตรวจสอบและข้อสมมติฐานที่เสมือนเป็นผู้ชี้แนวทางปัญหาให้แก่ผู้อ่านทุกระดับ แม้แต่ตัวท่านผู้อ่านเองก็สามารถร่วมการวิพากษ์วิจารณ์ถ้อยคำของหม่าฮ้วนว่าถูกต้องแค่ไหนได้เช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ดีข้อเขียนของหม่าฮ้วนฉบับนี้ (จากการสำรวจดินแดนโพ้นทะเลครั้งที่ ๖ ระหว่าง ค.ศ. ๑๔๒๑-๑๔๒๒) เป็นสิ่งทำทนายภูมิปัญญาของผู้อ่าน เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชั้นปฐมภูมิซึ่งย่อมทรงคุณค่าอยู่ในตัวแล้วและยังเป็นตัวแทนของยุคสมัยที่ย้อนสู่อุตติกาลอันยาวนานในเกณฑ์อายุเกือบถึง ๖๐๐ ปีมาแล้ว ผู้อ่านไม่ว่าอยู่ในยุคสมัยใดย่อมได้รับรสสัมผัสกับบรรยากาศของโลกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เมื่อเกือบ ๖ ศตวรรษที่ผ่านมา หรือแม้แต่ตัวท่านผู้อ่านเองก็อาจจะรู้สึกในขณะที่ย่านเหมือนกับได้ไป “นั่งสนทนา” กับหม่าฮ้วนซึ่งตัวท่านผู้อ่านย่อมต้องมีความเห็นทั้งที่สอดคล้องและโต้แย้งกับเขาเป็นธรรมดา ไม่ต่างกับนักวิชาการคนอื่นๆ ที่เขาได้กระทำมาแล้วหรือไม่เช่นนั้นก็จะพบว่าอย่างน้อยงานเขียนของเขาต้องการเล่า “เรื่องจริง” และเขาก็เป็นผู้เอาจริง เอาจริงกับรายละเอียดต่างๆ ของทุกสถานที่ที่ผ่านแคว่ วิธีเล่าเรื่องราวของเขา จึงมิได้ตั้งใจแต่งแต่มาให้เป็นเรื่อง “พาฝัน” อย่างแน่นอน

บันทึก“การเดินทางสำรวจดินแดนโพ้นทะเล”(อิงหย่าเซ็งหลัน-Ying-Yai Sheng-Lan) ของหม่าฮ้วน ย่อมแฝงไว้ซึ่งพลังอดีตในตัวอักษรทุกบริบทซึ่งผู้อ่านสามารถขุดค้นและแสวงหาประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาฉบับนี้ได้ทุกสมัย สืบทอดติดต่อกันมาจากรุ่นเก่า สู่รุ่นใหม่และต่อๆ ไปอย่างไม่มียวันรู้จบ

ผู้แปล

ประเทศเสียน หลอ (Hsien Lo) (สยาม, ประเทศไทย) (Siam, Thailand)

เดินทางจากประเทศนครจัน^๑ ไปทางตะวันตกเฉียงใต้^๒ ๗ วัน และ ๗ คืน ด้วยลมดี ๆ แล้วเรือก็จะมาถึงปากน้ำ New Strait Tower^๓ เข้าไปทอดสมอเรือแล้วท่านก็จะถึงเมืองหลวง

ประเทศนี้มีขอบเขตโดยรอบหนึ่งพันสี่ภูเขาภายนอกสูงชันและขรุขระ แผ่นดินภายในชุ่มชื้นและเป็นปลักตม ผิวดินแห้งเป็นส่วนน้อยที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก^๔ ภูมิอากาศหลากหลาย-บางที่ก็หนาว, บางที่ก็ร้อน

วังที่ประทับของพระเจ้าแผ่นดิน ก่อนข้างหุหร่า วิจิตรบรรจง และสะอาด^๕

บ้านเรือนราษฎรสร้างเป็นแบบชั้น ๆ,

ข้างบน (ส่วนของบ้าน) ไม่ได้วางโครงให้เชื่อมต่อกัน (เพื่อทำเป็นพื้น) แต่ใช้ไม้จากต้นหมากมาผูกติดกันเป็นท่อน ๆ คล้าย ๆ กับท่อนไผ่ (ท่อนไม้เหล่านี้) นำมาวางเรียงให้ชิดกันแล้วผูกด้วยหวายอย่างแน่นหนาบน (นอกชานนี้) พวกเขาปูเสื่อที่ทำด้วยหวาย และเสื่อที่ทำด้วยไม้ไผ่ บนเสื่อเหล่านี้เขาทั้งหลายใช้เป็นที่พักทุกอย่างทั้ง นั่ง นอน กิน และพักผ่อน^๖

ฉลองพระองค์ของพระเจ้าแผ่นดิน พระองค์ทรงผ้าสีขาวพันรอบพระเศียร ส่วนบน (พระวรกาย) มีใต้ทรงฉลองพระองค์ (และ) รอบส่วนล่าง (พระองค์ทรงฉลอง

^๑ จัมปา, เวียดนามตอนกลาง มีเมืองท่าเรือสำคัญคือ Qui Nhon.

^๒ เส้นทางที่บอกนี้ทำให้คนอ่านเข้าใจผิดได้มากที่สุด เพราะการเดินทางเรือ, เรือเดินทะเลจีนจะแล่นไปทางใต้ แล้วไปทางตะวันตกเฉียงใต้ แล้วตะวันตกเฉียงเหนือ แล้วถึงจะไปทางเหนือ.

^๓ ["Hsin ment'ai" (Giles, nos. 4574; 7751, 10, 577); และของ 'Wang ta-yuan และ Kung chen และ 'Lung men Wu' (Giles, nos, 7479; 7751, 12, 7371 เรียกว่า 'บ้านประตูมังกร' (Dragon Gate House)] ตามเส้นทางการเดินทางเรือ ปากน้ำที่วานี้คือ "แม่น้ำแม่กลอง" ประมาณ ๓๘ ไมล์ ทางตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา.

^๔ แม้จะได้รับการสนับสนุนโดย กง เจิน (Kung chen) หม่า ฮ้วน (Ma Huan) ก็ยังผิดเกือบทั้งหมดอย่างแน่นอน ในทางตรงข้าม 'Fei Hsin' กล่าวว่า ทุ่งนาอุดมสมบูรณ์ น้ำท่วมประจำปีทำให้เขตตอนกลางเป็นที่ราบที่อุดม และประเทศไทยสามารถเลี้ยงดูปากท้องประชาชนได้พอเพียง และส่งข้าวไปขายปีหนึ่ง ๆ มากกว่า ล้านตัน ดู Wickizer, p, 251; Blanchard, pp. 304, 307, 375.

^๕ เมืองหลวงขณะนั้นคือ กรุงศรีอยุธยา ประมาณ ๓๕ ไมล์ ทางเหนือของกรุงเทพฯ ปัจจุบันบนฝั่งน้ำเจ้าพระยา สมเด็จพระรามาธิบดี ๑ ทรงสร้างพระราชวังหลวง เมื่อปี ๑๓๕๐ เป็นบริเวณกว้างใหญ่ในสิ่งปรักหักพัง ในเวลาของหม่า ฮ้วน เพราะเจ้าแผ่นดินผู้ปกครองประเทศได้แก่ สมเด็จพระอินทราชา (๑๔๐๘-๒๔) และพระบรมราชาที่ ๒ (๑๔๒๔-๔๘) ดู Hall, p. 886.

^๖ บ้านเรือนที่อยู่อาศัยของราษฎร ดู W.A. Graham, "Siam" L London, ๑๙๒๔) และ Vol 1, p. ๑๕๕ Vol II, p. 191; Blanchard, pp. 368-9.

พระองค์ด้วยผ้าไหมปักพร้อมด้วยผ้าคาดเอว เป็นผ้าไหมทอลวดลายยกดอกโปร่งบาง เมื่อเวลาเสด็จออก พระองค์ทรงพระศธาธาร หรือมีฉนั้นก็จะเสด็จประทับบนเสลี่ยงพระที่นั่ง มีมหาดเล็กคอยกางฉัตรทองคำทำจาก ไบเจียวจาง^๗ งดงามมาก พระเจ้าแผ่นดิน ทรงเป็นเชื้อชาติสัวหรือ (So-Li)^๘ พระองค์หนึ่ง และเป็นผู้มีพระราชศรัทธาอย่างมั่นคงใน พระพุทธศาสนา^๙

ในประเทศนี้ ประชาชนที่บวชเป็น พระภิกษุหรือนางชีมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น กิจวัตรของพระภิกษุและนางชีคล้ายกันกับ ที่ปฏิบัติในมณฑลประเทศ (จีนถือว่าประเทศ จีนเป็นศูนย์กลางของโลก ผู้แปล) นักบวช เหล่านี้ จะอาศัยอยู่ตาม ‘สำนักชี’ และ ‘วัด’ บำเพ็ญการอดอาหารและปลงอาบัติ^{๑๐}

เป็นธรรมเนียมของพวกเขาคือว่า กิจการทั้งปวงฝ่ายภรรยาจัดการทั้งพระ เจ้าแผ่นดินของประเทศและสามัญชน ถ้า หากมีเรื่องที่ต้องการความคิดและความสุขุม รอบคอบ การลงโทษสถานเบาและหนัก ธุรกิจค้าขายทั้งหมดใหญ่และเล็ก เขาทั้งหลายติดตามการตัดสินใจของฝ่ายภรรยา (เพราะ) ความสามารถทางจิต พวกภรรยา มีสูงกว่าพวกผู้ชายอย่างแน่นอน

ถ้าหญิงแต่งงานแล้ว ไปใกล้ชิดสนิท สนมกับคนใดในพวกเราจากมณฑลประเทศ เขาจะนำสุราอาหารมาเลี้ยงดูและดื่มกัน นั่ง และนอนด้วยกัน ข้างสามีนั่งสงบเงียบที่ เดียวโดยไม่มีข้อแม้จริงๆ เขาพูด “ภรรยา ของข้าฯ สวย ชายจากมณฑลประเทศจะได้รับ ความปิติยินดีกับตัวเธอ”^{๑๑}

^๗ ภาษาจาม = ๕ กะจัน

ด (Kajan)

ทำด้วยใบสนชนิดหนึ่ง

^๘ หม่า ฮ้วน คงหมายถึงแต่เพียงว่า พระเจ้าแผ่นดินเป็นเชื้อสายอินเดีย.

^๙ Shih, พยางค์แรกของพระนาม “ศากยมนี” หมายถึง พระพุทธเจ้า ชาวไทยรับเอาศาสนา ศิลปะ วิทยาการ และการเขียน ดั้งเดิมจากอินเดีย (H.G.Q. Wales, ‘Ancient Siamese Government and Administration (London, 1934), p. 29); สำหรับเรื่องราวโดยสังเขปของอิทธิพลทางศาสนาของอินเดียต่อประเทศไทย ดู ผู้เขียนเดียวกันนี้เรื่อง Siamese State Ceremonies (London, 1931), p. 19; Hinayana (Theravada).

พระพุทธศาสนาเป็นที่ยอมรับให้เป็นศาสนาประจำชาติตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๓ และวางรากฐานมั่นคงในราวปลายศตวรรษที่ ๑๔ (Wales, Government, p. 238; Blanchard, p. 90). เรื่องศาสนาของคนไทย ดู Blanchard, pp. 11-13, chapter 5, pp. 87-118.

^{๑๐} แม้แต่ปัจจุบัน ผู้ชายไทยทุกคนต้องบวชเป็นพระภิกษุสงฆ์อย่างน้อย ๒-๓ สัปดาห์ ดู Wales, ‘Ceremonies,’ p. 25 : Blanchard, pp. 12, 402.

^{๑๑} หมิง-ซี (Ming shih) ใช้ภาษาอย่างเดียวกันนี้เกือบทั้งหมด p. 7916, แถว ๑), บรรณานุกรมหลายท่านต้องได้อ่านจาก ต้นฉบับของหม่าฮ้วนมาแล้ว แต่ไม่ได้อ่าน ‘rifaciment’ ของ chang Sheng (Duyvendak, Ma Huan, p. 39, n.1).

^{๑๒} ดูเหมือนว่าในสมัยของหม่า-ฮ้วน คนไทยที่เขาได้สังเกต ไม่ได้นุ่งผ้าโจงกระเบน หรือนุ่งผ้าถุงอย่างปัจจุบัน เรื่องการแต่ง กายของคนไทย ดู Blanchard, p. 368 ส่วนการกล่าวชมมายนันได้รับการยืนยันอีก โดย Kung Chen, Fei Hsin (Rockhill, Part II p. 104), และ Huang Sheng-tseng (ch. 2. f.2); ในทางตรงข้าม Blanchard (p. 372) กล่าวว่า ผู้หญิงไทยมัก จะตัดผมของเธอให้สั้นมากอยู่เสมอ แต่บางทีเขาพูดถึงในเวลาเร็วๆ นี้มากกว่า.

ภาษามลายูและชาว = ๕ กะจัน เสื้อที่ไม่เปียกน้ำ

ด (Kajang)

พวกผู้ชายเกล้าผมเป็นมวย แล้วใช้ผ้าคาดผมสีขาวพันรอบศีรษะ (และ) พวกเขาสวมเสื้อคลุมยาว ส่วนพวกผู้หญิงก็เกล้าผมเป็นมวยเช่นกัน และใส่เสื้อคลุมยาว^{๑๒}

เมื่อผู้ชายอายุเข้าปีที่ ๒๐ เขาจะเปิดหนังรอบๆ อกชาติด้วยมีดแหลมเรียวยาวคล้ายใบหอย แล้วฝังลูกปัดตะกั่ว ๑ โหลใต้หนัง (แล้ว) ปิดแผลและทาด้วยยาสมุนไพร รอกจนกว่าแผลหายสนิทดีแล้ว ก็ออกข้างนอก ลอดเดิน (ลูกปัด) ดูกคล้ายกับพวงองุ่น

มีชั้นของคนที่จัดการงานผ้าตัดนี้ พวกเขาเชี่ยวชาญการสอดใส่และฝังลูกปัดเหล่านี้ให้กับประชาชน (และ) ทำกันเป็นอาชีพ

ถ้าเป็นพระเจ้าแผ่นดินของประเทศหรือหัวหน้าใหญ่ หรือผู้มั่งคั่งแล้ว (ผู้จะทำผ้าตัด) ใช้ทองคำทำเป็นลูกปัดกรวงข้างในภายในใส่เมล็ดทรายเข้าไปแทนแล้วนำไปฝัง

(ในอวัยวะเพศชาย) (เมื่อชายนั้น) ออกเดินมันจะทำให้เกิดเสียงดังอย่างเสียงกระดิ่ง และสิ่งนี้เห็นกันว่างาม ผู้ชายที่ไม่ได้ฝังลูกปัดเป็นชนชั้นต่ำ^{๑๓} นี่เป็นสิ่งที่น่าประหลาดที่สุด

เมื่อชายและหญิงแต่งงาน ครั้งแรกพวกเขาจะนิมนต์พระสงฆ์ให้ทำหน้าที่เป็นเพื่อนส่งตัวเจ้าบ่าวไปยังบ้านครอบครัวฝ่ายหญิง และแล้วเขาก็จะนำพระสงฆ์ เอาเลือดพรหมจารีจากหญิงสาวนำไปเจิมบนหน้าผากของฝ่ายชาย (พิธีนี้) เรียกว่า พิธีหลี่ ซี (Li Shih)^{๑๔} หลังจากนั้นพิธีแต่งงานก็ถือว่าสำเร็จสมบูรณ์ ๓ วันต่อมา พวกเขาก็นิมนต์พระและเชิญญาติพี่น้องเพื่อนฝูงมาพร้อม กับต้นหมากรากไม้ที่แบกมาและลำเรือที่ตกแต่งประดับประดา เขาทั้งหลายต่างพากันแห่แหนสามิภรรยาพาไปยังบ้านครอบครัวของฝ่ายชายซึ่งที่นั่น ได้ตระเตรียมสุราบรณเฑาะว์และรับรองเลี้ยงดูญาติพี่น้อง

^{๑๒} หม่าฮ้วน ให้เรื่องราวในรายละเอียดของประเพณีที่ผิดธรรมดาแก่คนจีนมากที่สุด แต่ หวาง ต้า-หวน (Wang Ta-Yuan) และเฟยฮิน (Fei Hsin) ไม่ได้กล่าวอะไรเกี่ยวกับเรื่องนี้ในประเทศไทย, กัง เจิน (khung chen) ให้คำอธิบายที่ยังไม่เพียงพอว่า “เพศชายทั้งหมดจะเป็นคนชั้นสูงหรือชั้นต่ำใช้ลูกปัดทองคำหรือเงินฝังเข้าไปในอวัยวะเพศ เป็นเครื่องประดับอย่างหนึ่ง Huang Sheng-tsing (ch. 2; f.2) ให้ข้อสังเกตที่ไม่สู้จะเข้าใจเพียงว่า “เมื่อผู้ตั้งชั้นสูงอายุ ๒๐ ปี เขาใช้ทรายสำหรับสอด” ธรรมเนียมนี้เป็นที่สังเกตของนักเขียนชาวยุโรปหลายคน เช่น Conti อ้างถึงการปรากฏประเพณีนี้ ในกรุง Ava Barbora, Garcia de Resende, Camoens, Linschoten และ Mandelslo ใน พะโค และข้อสังเกตของ Pigafetta ในชวา (แทนพะโคที่กล่าวผิดไป) และของ Galvoa ในประเทศไทย ดู M.L. Dames, *The Book of Duarte Barbosa*, vo 11 (London, 1921), p. 154; Cortesac, “*The Suma Oriental of Tome Pires*, Vol. 1 pp. 102, 104; Penzer, ” *The Traveles of Marco Polo*, p. 260.

^{๑๓} สำหรับประเพณีนี้ ในประเทศไทยและเขมร ดู Duyvendak’s note (Duyvendak, ma Huan, p. 46) กังเจิน (Kung chen) กล่าวว่า ทั้งเจ้าบ่าวและเจ้าสาวจะถูกเจิมหน้าผาก เขาเห็นว่าประเพณีที่น่าขบขันมาก เรื่องนี้ได้นำมาอภิปรายถกเถียงกัน ในที่สุด โดย H. Iwai, “*The Buddhist Priest and the Ceremony of attaining Womanhood during the Yuan Dynasty*; และ ‘Memoirs’ of the Research Department of the Toyo Bunko, no VII (1935), pp. 105-61.

Li Shih (Giles, no. 6885;9905) หมายถึง “ธุรกิจที่เป็นกำไร”; Iwai พิจารณาต้นเค้าและการใช้ถ้อยคำในบริบท เขาสรุปว่าพิธีเรียกว่าหลี่ซี (Li Shih) เพราะประโยคนี้ได้นำมาใช้ในโอกาสการแต่งงานในจีนได้ (Iwai, pp. 137-42).

และมิตรสหาย^{๑๔}

ส่วนพิธีทำศพนั้น เมื่อเวลาที่ผู้มั่งคั่ง และมีหน้ามีตาถึงแก่กรรม เขาเอาปรอทเหลว บนท้อง (ของศพ) และฝัง เมื่อคนชั้นยากจน กว่าตายลง เขาก็แบกศพไปให้สัตว์ป่าที่ริมฝั่ง ทะเลวาง (ศพ) ลงบนริมหาด หลังจากนั้นฝูง นกสีทองซึ่งตัวใหญ่เท่าๆ กับห่าน--- มาก กว่า ๓๐ หรือ ๔๐ ตัว, ---บินมาเป็นฝูงบน ท้องฟ้า แล้วมันต่างก็โฉบ่อนลงมาทิ้งเนื่องจาก ซากศพกลืนกินจนหมดแล้วก็บินกลับ ญาติ พี่น้องของครอบครัว (คนตาย) ร้องไห้กับ กระดูกที่เหลือแล้วก็ทิ้งกระดูกลงน้ำกลับบ้าน เรียกว่า ‘ฝังศพโดยให้แร้งกากิน (bird burial) พวกเขา ยังได้นิมนต์พระมาทำพิธีสวดมนต์ บูชาพุทธคุณด้วย และเป็นอันหมดพิธี^{๑๖} เมื่อท่านเดินทางมากกว่า ๒๐๐ ลี้^{๑๗} ในทาง

ตะวันตกเฉียงใต้จากเมืองหลวง, มีเมืองตลาด คำ เรียกว่า “น้ำบน” (Upper Water)^{๑๘} และที่นั่นท่านจะผ่านเข้าไปถึงยูนาน (Yunnan) (มณฑล) โดยทางเข้าด้านหลังชุมชน สถานที่นี้ มีครอบครัวชาวต่างชาติ (ชาวพื้น เมือง-ผู้แปล) อยู่ ๕๐๐ หรือ ๖๐๐ ครอบครัว มีสินค้าต่างประเทศ (สินค้าพื้นเมือง-ผู้แปล) มากมายหลายชนิดขาย ที่นี้มีหินสีแดง ม้า-ชู-เกอน-ตี้ (jma-ssu-k'en-ti)^{๑๙} ขายเป็น จำนวนมาก หินนี้ค่าต่ำกว่าหินแดงยาคุ (ya-ku) [และ] ความสดใสของมันคล้ายๆ กับผลทับทิม เมื่อเรือบรรทุกสินค้าของมัธยม ประเทศมาถึงเมืองเสียน-หลอ^{๒๐} [คนของเรา] ก็จะลงเรือเล็กๆ ไปค้าขายที่ “น้ำบน” ด้วย ประเทศนี้ผลิตเครื่องกำยาน^{๒๑} หลัว-โห-ชู (Lo-ho su incense)^{๒๒} ไม้ลัค ไม้

^{๑๔} ในปัจจุบัน ไม่มีพิธีทางศาสนาตามกระบวนการอย่างเช่นที่ได้กล่าวไว้ข้างบน (ผู้แปล) รายละเอียด ดู Wales ‘Ceremonies, p. 48 และ Blanchard, p. 423.

^{๑๖} Phillips อ้างถึง ประเพณีการอุทิศเนื้อคนตายให้แก่แร้งกา (G. Phillips, : the Seaports of India and Ceylon, Journal of the China Branch of the Royal Asiatic Society, Vol. XXI (1886) , p, 36 n.) ตามปกติการทำศพในปัจจุบัน พุทธศาสนิกชนทั้งหมดจะประกอบพิธีฌาปนกิจศพ ดู Blanchard pp. 437-8.

^{๑๗} ประมาณ ๖๗ ไมล์.

^{๑๘} ช่าง สู่ย (Shang Shui) (Giles, nos. 9729; 10) 128 ถ้ากระยะทางของหมาฮ้วนอย่างคร่าวๆ แล้ว สถานที่ดังกล่าว ต้องเป็นเมืองลพบุรี ประมาณ ๒๗ ไมล์เหนืออยุธยา --Pilliot คิดว่าหมาฮ้วนขึ้นไปตามลำน้ำไปถึง “Upper Water”(Pilliot, ‘Voyages’ p. 384).

^{๑๙} Giles, nos 7576; 10, 266; 5979, 10, 978 เป็นคำที่ไม่ได้อธิบาย ซึ่ง Pelliot สันนิษฐานว่ามาจากคำภาษาเปอร์เซียว่า ‘mazgandi’ (Pelliot, “Voyages”, p. 384) เป็นหินมีสีผสมกันหลายสี, ไม่มีแสงวาว ชุดจากเหมืองประเภทเดียวกันกับ “หินยา-คูแดง คือ ยาคุอาร์เบีย ยาคุเปอร์เซีย, ทับทิม และแร่ corundum (T’ao, Tsung-i, cho-keng lu, ‘Records [written] while the plough reste (Chiang Yin, 1366) ch. 7, f. 5 v; Bretschneides, vol. 1, p. 174).

^{๒๐} ประเทศไทย.

^{๒๑} ไม้หอม, ของหอมชนิดต่างๆ .

^{๒๒} ไม้หอมจากลพบุรี, คำ Lo ho (Giles, nos. 7291; 3932 คือ ละโว, ลา-โว หรือ ลาโห คือลพบุรีในปัจจุบัน ดู Hirth and Rockhill, p. 56, no 10; Pelliot ‘Voyage’ , p. 385.

หอมชนิดหนึ่ง (sinking incense)^{๒๓} ไม้กุหลาบ
ลูกกะวาน^{๒๔} เมล็ดกะเบา^{๒๕} เลือดมังกร
(dragon's blood)^{๒๖} ไม้หวายที่เป็นปุ่ม^{๒๗}
(Liana nodes) ไม้ฝาง “ยอดตีนก” (flower
tin)^{๒๘} (คงเป็นตีนกชั้นดี-ผู้แปล) งาช้าง
และอื่นๆ ไม้ฝางมีกลิ่นเหลือเฟือเท่าๆ กับไม้
ทำฟันและมีสีสนที่เหนือกว่าผลผลิตของ
ประเทศอื่นๆ สัตว์แปลกๆ ได้แก่ ช้างเผือก
สิงโตเผือก^{๒๙} แมวขาวและหนูเผือก มีผัก
มากมายหลายชนิด เช่นเดียวกับที่มีในเมือง
นครจัน ส่วนเหล่านั้นมีเหล้าข้าว และเหล้า
มะพร้าว ทั้งข้าวและมะพร้าวเอามากล้นเป็น

เหล้า [และ] ราคาถูกมาก โคนแพะ สัตว์ปีก
เปิด และสัตว์เลี้ยงอื่นๆ สิ่งเหล่านี้มีทั้งหมด
ที่พวกเขา มีภาษาของประเทศนี้มีบางสิ่งบาง
อย่างคล้ายๆ กับภาษาของชาวบ้านนอกซึ่ง
ออกเสียงทางท้องถิ่นในกวางตุง^{๓๐} ประเพณี
ของประชาชนมักอึกกะทิกและล่วงสิทธิกัน
พวกเขาชอบปฏิบัติการต่อสู้กันทางน้ำ, [และ]
พระเจ้าแผ่นดินของพวกเขาส่งทหารของ
พระองค์ไปปราบปรามประเทศเพื่อนบ้านไว้
ได้อำนาจอยู่เป็นประจำ^{๓๑}

ในการค้าพวกเขาใช้เบี้ย^{๓๒} เป็นเงิน
ตราแลกเปลี่ยน, โดยสัญญาตกลงกัน, เหยียด

^{๒๓} ไม้หอมชนิดหนึ่ง ที่เรียกว่า “the true eagle-wood” (Pelliot, ‘Voyages’, p. 386).

^{๒๔} ดู Wheatley, ‘Commodities’, pp. 87-8.

^{๒๕} มีการค้นพบน้ำมันกะเบาที่กลั่นจากเมล็ดกะเบาไปรักษาโรคเกลื้อนได้ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๔ (Reischauer, and Fairbank, p. 212).

^{๒๖} Pelliot คิดว่า หม่าฮ้วน คงอ้างถึง เลือดมังกรเทียม ตามข้อเขียนของ Schafer ซึ่งติดตามด้วย Wheatley ว่า “เลือดมังกร” คงเป็นน้ำมันเหนียวๆ สีแดงกลั่นจากไม้กุหลาบ อย่างไรก็ตาม หม่าฮ้วน อาจพาดพิงถึง ยางสนชนิดอื่นที่ใช้กันซึ่งเรียกกันว่า “เลือดมังกร” ก็ได้ ดู Pelliot, ‘Voyages’, pp. 386-9; Schafer, “Rosewood” pp. 134-5; Wheatley, ‘Commodities’, เรื่อง ‘Dragon’s blood’, pp. 109-11.

^{๒๗} Pilliot เข้าใจว่าหม่าฮ้วนอาจตั้งใจอ้างถึง เลือดมังกรเทียมซึ่งทำจากเมล็ดพืชประเภท the Liana Calamus draco. (Pelliot, ‘Voyages’, p. 388).

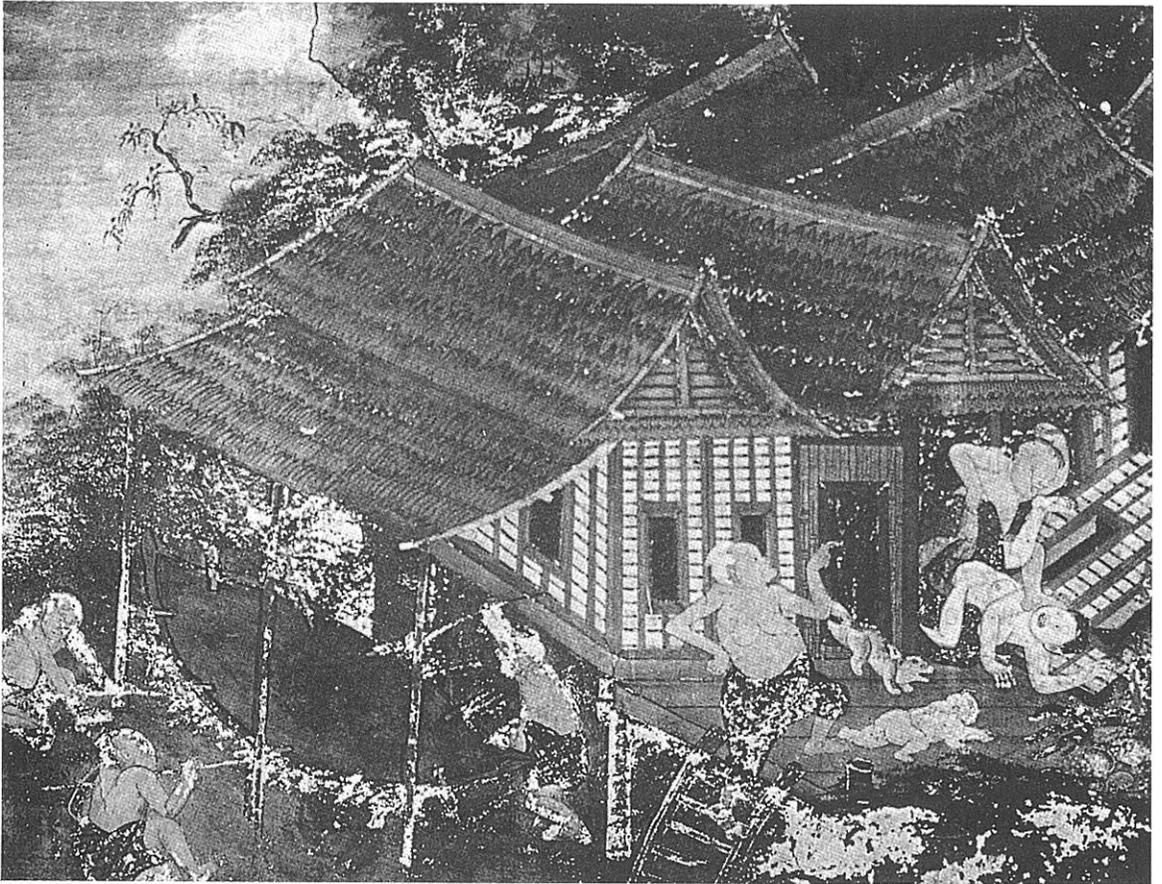
^{๒๘} ไม่ได้อธิบาย Rockhill (Part II, p. 117, n.1) แนะนำอาจหมายถึงตีนกในรูปแบบหนึ่งใช้สำหรับการค้าขายโดยเฉพาะ.

^{๒๙} ถ้าหม่าฮ้วนหมายถึง สิงโตจริงๆ มันต้องนำเข้ามาจากที่อื่น แต่คงจะเหมือนกับ Polo ซึ่งอาจหมายถึง “เสือ” ก็ได้.

^{๓๐} ภาษาไทยมีลักษณะพิเศษหลายประการคล้ายกับภาษาจีน ทางรากศัพท์จัดเข้าอยู่ในสาขาภาษาจีน-ไทย อยู่ในตระกูล Sino-Tibetan, อย่างไรก็ตาม ‘การเขียน’ เป็นแนวเดียวกับภาษามอญ หรือเขมรซึ่งมีรากเหง้าจากอักษรอินเดีย (Blanchard; pp. 75, 77).

^{๓๑} ในสมัยก่อนสุด เป็นสมัยที่พวกคนไทยขยายตัวมาทางใต้จากจีนตอนใต้ คนไทยผืนนี้กำลังเข้าด้วยกันแล้วทำสงคราม (Wales, ‘Government, p. 135) ผู้ปกครองคนไทยพยายามผนวกรัฐเพื่อนบ้านต่างๆ เข้าไว้เป็นรัฐในอารักขาและเคลื่อนย้ายผู้คนของรัฐนั้นเข้ามาเป็นทาสรับใช้, (Blanchard; p. 232) ไม่มีหน่วยรัฐนาวิเป็นพิเศษ, แต่เรือรบหลายลำถูกบรรจุคนทั้งพลเรือน และทหาร ทำหน้าที่เป็นพลรบ (Wales, Government, p. 142) ภายหลังสร้างฐานะของประเทศไทยแล้ว พวกคนไทยก็รบชนะแหลมมลายู อย่างน้อยที่สุดก็แผ่อำนาจไปได้ไกลถึงเมืองนคร (Ligor) เมื่อราว ๑๒๙๔ (Hall, H. Story, p. 1631); รบชนะเมือง Pasai ประมาณต้นศตวรรษที่ ๑๔ (Brown, p. 45), และได้ครอบครองเมืองสิงคโปร์ (Tumasik) ก่อน ๑๓๘๙ (Sir R. Winstedt, ‘A History of Malaya’ (Singapore, 1962), p. 46. เรื่อง “การสงครามของไทยในสมัยโบราณ” ดู Wales, ‘Warfare’, pp. 115-90.

^{๓๒} ตอนหลัง หม่า ฮ้วน กล่าวว่า ‘เบี้ย’ ถูกนำเข้ามาจากเกาะมัลดีฟ (maldive islands).

ทองคำ, เหรียญเงิน และเหรียญทองแดง ก็
ใช้ได้ทั้งหมด แต่เหรียญทองแดงของราชวงศ์
ที่สืบต่อมาของมณฑลประเทศไม่ใช้กัน^{๓๓}

พระเจ้าแผ่นดินส่งหัวหน้าให้เป็นผู้นำ
ไม้ฝาง ไม้ลัค และสิ่งของที่มีค่าไปถวายเป็นเครื่อง
บรรณาการยังมณฑลประเทศโดยสม้าเสมอ^{๓๔}

^{๓๓} เรื่องการใช้ 'เบี้ย' เป็นที่ถกเถียงกันมาก ต่างก็มีคนเห็นไปหลายอย่าง ชัดแย้งกันบ้าง และสอดคล้องกันบ้าง - ผู้แปล
ในขณะที่ Ming shih (p. 7916, ตอน ๒) บันทึกว่า ผู้คนพลเมืองใช้ 'เบี้ย' และไม่ได้อ้างถึงเรื่อง เงินตรา.

^{๓๔} จนถึงศตวรรษที่๑๘ที่จีนถือว่าไทยเป็นรัฐในอารักขาของจีน, นักเขียนสมัยใหม่บางคน (Schrieke, Spinks) ยอมรับแนวคิดนี้แต่ผู้อื่น
(Wood, Wales) ปฏิเสธว่าประเทศไทยเคยยอมรับความมีอำนาจของจีนเหนือไทย; เป็นกุศโลบายของกษัตริย์ไทยที่ส่ง บรรณาการ
ไปยังประเทศจีนเป็นเวลาหลายศตวรรษและยอมให้จีนถือว่าไทยเป็นรัฐบรรณาการอย่างเป็นทางการ ในเวลาที่คนไทยถือว่า
ว่า บรรณาการเป็นเพียงของขวัญที่มอบให้แก่กันและกันและเป็นอิสระและแสดงความมีใจกว้าง (Blanchard, p. 230).

ประเทศมาน ลา เจีย^๑ (Man-la-chia)

มะละกา Malacca

จากประเทศนครจัน^๒ ไปทางทิศใต้ และหลังจากเดินทาง ๘ วัน ด้วยคลื่นลมดี เรือก็มาถึงช่องแคบ หลง หยา^๓ (Lung ya) หลังจากเข้าช่องแคบแล้ว ท่านเดินทางไปทางทิศตะวันตก^๔ และท่านก็จะถึง [สถานที่นี้] ภายใน ๒ วัน

แต่ก่อนสถานที่นี้ไม่ได้วางแบบแผนให้เป็น 'ประเทศ' เพราะทะเล [บริเวณนี้] เรียกชื่อกันว่า "เกาะทั้งห้า" ยังผลให้ [สถานที่นี้] ถูกเรียกกันว่า "เกาะทั้งห้า" ไม่มีพระเจ้าแผ่นดินของประเทศ ปกครองโดยเพียงหัวหน้าคนเดียวเท่านั้นแผ่นดินนี้เป็นส่วนหนึ่ง

ที่ตกเป็นเขตในอำนาจทางกฎหมายของประเทศเสียน-หลอ (Hsian-Lo)^๕ ต้องส่งส่วยบรรณาการประจำปีเป็นเงิน ๔๐ เหลียง (Liang)^๖ ถ้าไม่ [ส่ง] ไปประเทศ เสียน-หลอ จะส่งทหารเข้าโจมตี^๗

ในปีที่ ๗ ของสมัยหย่งหลอ (yung-Lo)^๘ [ในรอบปีนั้น]

จักรพรรดิ จี โจ้ (chi-ch'ou) มีพระราชโองการให้อัครราชทูต ชั้นที่ใหญ่ เจิ้ง โห่ (Cheng Ho) และคนอื่นๆ นำประกาศิตของจักรพรรดิ พร้อมด้วยตราเงิน ๒ ตรา หมวก ๑ ใบ เข็มขัดและเสื้อคลุมพระราชทาน

^๑Giles, nos. 7622, 6653, 1144, มะละกา เมืองท่าเรือบนฝั่งตะวันตกของแหลมมลายู ในสมัยของหม่าฮั่นยังไม่มี ความสำคัญทางการเมือง แต่ความสำคัญทวีขึ้นอย่างรวดเร็วในฐานะเป็นเมืองรวมสินค้าระหว่างประเทศซึ่งที่นั่นในเส้นทางการค้าที่สำคัญของโลก ระหว่างเมืองเวนิซและหมู่เกาะโมลุกกะอยู่ที่จุดหนึ่งตามแผนที่ สำหรับมะละกา ดู Hsiang ta, Kung chen, pp. 14-17, Fei Hsien, chi, pp.19-21, (Rockhill, part II, pp. 117-18); pp. 14-17; Fei Hsien, chi, pp. 19-21, (Rockhill, part II, pp. 117-18); Ming shih, p. 7918, row 1 (Groeneveldt, pp. 248-854). Wheatlay, 'khersonese, pp. 306-20, Winstedt, 'history, pp. 44-50; Meilink-Roeloz, pp. 27-35; Coedes, 'Etals, pp. 441-3), Hall, 'History, pp. 190-8.

^๒จัมปา เวียดนามตอนกลาง.

^๓Giles, nos. 7479, 12, 797, 7751, ช่องแคบ หลง-หยา ปรากฏเป็นส่วนหนึ่งของสิงคโปร์ (คงเป็นช่องแคบมะละกา - ผู้แปล).

^๔เส้นทางที่ถูกต้อง คือทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ.

^๕ประเทศไทย.

^๖๔๐ เหลียง (Liang) เท่ากับ ๔๗.๗๖ ออนซ์ มีข้อเขียนตรงกัน ๑ ฉบับว่า เท่ากับ ๔๐ เหลียง แต่ Change shen กล่าวว่า '๕๐๐๐ Liang' ซึ่งต่างกันมาก ดู Pelliot, 'Voyages', p. 381.

^๗ประเทศไทยยังคงเข้าควบคุมชายฝั่งทะเลฝั่งตะวันออกของแหลมมลายูลงไปจนถึงสิงคโปร์ (เก่า) และเป็นศัตรูเก่าแก่ของมะละกา

^๘คือปี ๑๔๐๗, ทั้งของ Shih-lu และ Ming Shih กำหนดเวลาว่าเป็นปี ๑๔๐๘ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของ Pelliot, แต่ Duyvendak ชี้แจงไว้ว่า เวลาที่หม่าฮั่นให้ไว้ถูกต้อง ; Pelliot, 'Voyages', pp.285-6. และ Duyvendak, 'Dates', p.366.

ประเทศมาน ลา เจีย^๑ (Man-la-chia)

มะละกา Malacca

จากประเทศนครจัน^๒ ไปทางทิศใต้ และหลังจากเดินทาง ๘ วัน ด้วยคลื่นลมดี เรือก็มาถึงช่องแคบ หลง หยา^๓ (Lung ya) หลังจากเข้าช่องแคบแล้ว ท่านเดินทางไปทางทิศตะวันตก^๔ และท่านก็จะถึง [สถานที่นี้] ภายใน ๒ วัน

แต่ก่อนสถานที่นี้ไม่ได้วางแบบแผนให้เป็น 'ประเทศ' เพราะทะเล [บริเวณนี้] เรียกชื่อกันว่า "เกาะทั้งห้า" ยังผลให้ [สถานที่นี้] ถูกเรียกกันว่า "เกาะทั้งห้า" ไม่มีพระเจ้าแผ่นดินของประเทศ ปกครองโดยเพียงหัวหน้าคนเดียวเท่านั้นแผ่นดินนี้เป็นส่วนหนึ่ง

ที่ตกเป็นเขตในอำนาจทางกฎหมายของประเทศเสียน-หลอ (Hsian-Lo)^๕ ต้องส่งส่วยบรรณาการประจำปีเป็นเงิน ๔๐ เหลียง (Liang)^๖ ถ้าไม่ [ส่ง] ไปประเทศ เสียน-หลอ จะส่งทหารเข้าโจมตี^๗

ในปีที่ ๗ ของสมัยหย่งหลอ (yung-Lo)^๘ [ในรอบปีนั้น]

จักรพรรดิ จี โจ้ (chi-ch'ou) มีพระราชโองการให้อัครราชทูต ชั้นที่ใหญ่ เจิ้ง โห้ (Cheng Ho) และคนอื่นๆ นำประกาศิตของจักรพรรดิ พร้อมด้วยตราเงิน ๒ ตรา หมวก ๑ ใบ เข็มขัดและเสื้อคลุมพระราชทาน

^๑Giles, nos. 7622, 6653, 1144, มะละกา เมืองท่าเรือบนฝั่งตะวันตกของแหลมมลายู ในสมัยของหม่าฮั่นยังไม่มี ความสำคัญทางการเมือง แต่ความสำคัญทวีขึ้นอย่างรวดเร็วในฐานะเป็นเมืองรวมสินค้าระหว่างประเทศซึ่งที่นั้นในเส้นทางการค้าที่สำคัญของโลก ระหว่างเมืองเวนิซและหมู่เกาะโมลุกกะอยู่ที่จุดหนึ่งตามแผนที่ สำหรับมะละกา ดู Hsiang ta, Kung chen, pp. 14-17, Fei Hsien, chi, pp.19-21, (Rockhill, part II, pp. 117-18); pp. 14-17; Fei Hsien, chi, pp. 19-21, (Rockhill, part II, pp. 117-18); Ming shih, p. 7918, row 1 (Groeneveldt, pp. 248-854). Wheatlay, 'khersonese, pp. 306-20, Winstedt, 'history, pp. 44-50; Meilink-Roeloz, pp. 27-35; Coedes, 'Etals, pp. 441-3), Hall, 'History, pp. 190-8.

^๒จัมปา เวียดนามตอนกลาง.

^๓Giles, nos. 7479, 12, 797, 7751, ช่องแคบ หลง-หยา ปรากฏเป็นส่วนของสิงคโปร์ (คงเป็นช่องแคบมะละกา - ผู้แปล),

^๔เส้นทางที่ถูกต้อง คือทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ.

^๕ประเทศไทย.

^๖๔๐ เหลียง (Liang) เท่ากับ ๔๗.๗๖ ออนซ์ มีข้อเขียนตรงกัน ๓ ฉบับว่า เท่ากับ ๔๐ เหลียง แต่ Change shen กล่าวว่า '๕๐๐๐ Liang' ซึ่งต่างกันมาก ดู Pelliot, 'Voyages', p. 381.

^๗ประเทศไทยยังคงเข้าควบคุมชายฝั่งทะเลฝั่งตะวันออกของแหลมมลายูลงไปจนถึงสิงคโปร์ (เก่า) และเป็นศัตรูเก่าแก่ของมะละกา

^๘คือปี ๑๔๐๙, ทั้งของ Shih-lu และ Ming Shih กำหนดเวลาว่าเป็นปี ๑๔๐๘ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของ Pelliot, แต่ Duyvendak ชี้แจงไว้ว่า เวลาที่หม่าฮั่นให้ไว้ถูกต้อง ; Pelliot, 'Voyages', pp.285-6. และ Duyvendak, 'Dates', p.366.

ขายทั้งหมดและสินค้าทุกชนิดเกิดขึ้นบน [สะพาน] นี้^{๑๗}

พระเจ้าแผ่นดินและประชชนชนของประเทศนี้ นับถือศาสนาอิสลาม มีการถือศีลอด ปลูกอาบัตี และสวดมนต์^{๑๘}

ฉลองพระองค์ของพระเจ้าแผ่นดิน : ทรงใช้ผ้าต่างประเทศ (ผ้าพื้นเมือง - ผู้แปล) สีขาวเนื้อดี พันรอบพระเศียร บนพระวรกาย ฉลองพระองค์ด้วยเสื้อคลุมทำด้วยผ้าเนื้องาม สีน้ำเงินเป็นแบบคล้ายเสื้อคลุมของพระ[และ] ฉลองพระบาทด้วยรองเท้าหนังเมื่อเวลาเสด็จ ออกจะทรงประทับในเสลี่ยงคานหาม

ผู้ชายของประเทศนี้ โปกศิระษะด้วยผ้า สีเหลืองม พวกผู้หญิงเกล้าผมเป็นมวยไว้หลัง ศิระษะ ผิวกายดำเจือจาง^{๑๙} ส่วนล่างพันกายด้วย ผ้าสีขาว^{๒๐} ส่วนบนสวมเสื้อกั๊กตัวสั้นทำ

ด้วยผ้าสี

ชนบประเพณีของพวกเขาบริสุทธิ์ และเรียบง่าย ที่อยู่อาศัยสร้างเป็นชั้น เขาไม่ ทำพื้นกันสาด แต่จุดที่สูงประมาณ ๔ จื่อ (chih)^{๒๑} [จากพื้น] จะเอาต้นมะพร้าวที่ผ่า เป็นท่อนๆ มาวางลงบนช่วงที่ว่าง แล้วผูกมัดให้แน่นด้วยหวาย -- เหมือนกับ [ท่า] คอกแพะ [ไม้ท่อน] ถูกจุดวางเรียงกันอย่าง เป็นระเบียบ พร้อมเตียงซึ่งใช้เป็นที่นอน บน เตียงนี้พวกเขา นั่งขัดสมาธิ [และ] ใช้เป็นที่ดื่ม นอน ทำอาหาร เสริจสรรพที่นั้น^{๒๒}

ผู้ชายส่วนมากออกหาปลาเลี้ยงชีพ เขาใช้เรือซุดซึ่งทำจากลำต้นไม้ต้นเดียวลาก ลงทะเลเพื่อหาปลา

ดินแดนแห่งนี้ ผลผลิตที่เรียกว่า เครื่อง กายานสีเหลือง^{๒๓}, ไม้มะเกลือ, 'Ta-ma-

^{๑๗} สะพานมีแผงลอยขายของนี้ ถูกนำมาแสดงตามภาพวาดต่างๆ มากหลาย ดู the 'Journal of the Malayan Branch of the Royal Asiatic Society, vol. XXIX (1956), pp. 162, 166. สะพานแห่งนี้เป็นที่รู้จักกันดีทางตะวันออกไกล และเป็น ที่ดึงดูดพ่อค้า จากตะวันออกและตะวันตก ดู Winstedt, "History", p. 49. พ่อค้าต่างชาติอาศัยอยู่ในเมืองนี้มา มาตั้งแต่ปี แรกสุด (Wheatley, Khersonese, p. 312).

^{๑๘} Raja Tengah ผู้สืบราชสมบัติต่อจาก Sultan Iskandar Shah เฉลิมพระนามว่า "ศรีมหาราชา" (Sri Maharaja) (๑๔๒๔-๔๔) Sultan Iskandar Shah ทรงรับศาสนาอิสลามประมาณ ค.ศ. ๑๔๑๓ ทรงเปลี่ยนศาสนาก่อนที่จะฉลิมพระนามเต็มว่า Iskandar Shah (Winstedt, "History", p.49) เราพบพระนามเช่นนี้ ในปี ๑๔๑๔ ใน Ming Shih (p. 7918, row 1 อ่านว่า mu-wa Sa-kam-ti-erh sha สำหรับคำ Mu-kan Sa Yu-ti-erh sha ดู Pelliot, 'Encore', p. 220, การเปลี่ยนศาสนาของประชาชน เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน เรื่องศาสนาของชาวมลายู และการคงอยู่ของลักษณะฮินดูก่อนมุสลิม ดู N. Ginsburg และ C.F. Roberts, Malaya Seattle, 1958). pp. 227-30-p. 317.

^{๑๙} เปรียบเทียบกับชาวเอเชียอื่น เช่น ชาวจามซึ่งถูกกล่าวว่า มีผิวที่ "ดำที่เดียว".

^{๒๐} มาตรฐานของโลรงมลายู (kain sarong) ผืนผ้ากว้างราว ๔๒ นิ้ว ประมาณ ๒ หลาโดยรอบ.

^{๒๑} ประมาณ ๔๙ นิ้ว.

^{๒๒} ลักษณะพื้นฐานของบ้านมลายู สำนวนโดย R.N. Hilton, 'The Basic Malay House', Journal of the Malayan Branch of the Royal Asiatic Society, vol. XXIX (1956), pp. 134-55 ดู Ginsburg, pp. 81-2.

^{๒๓} ไม้หอมชนิดหนึ่ง.

แก้หัวหน้า, [เจิ้ง โห้] ได้ปักป้ายหิน และยก [สถานที่นี้] ให้ เป็น 'นคร' หนึ่ง ภายหลังต่อมาเรียกกันว่า ประเทศ มาน-ลา เจีย (The country of Man-la-chia)^๙ หลังจากนั้น เป็นต้นมา ประเทศ เสียน หลอกก็ไม่กล้า รุกราน^{๑๐} หัวหน้า, หลังจากได้รับพระราชทาน ความชอบโปรดตั้งให้เป็นพระเจ้าแผ่นดิน^{๑๑} แล้วก็ได้ นำ มเหสี โอรส^{๑๒} ไปยังราชสำนัก ณ เมืองหลวง^{๑๓} เพื่อแสดงคารวะและถวาย เครื่องบรรณาการเป็นผลผลิตของท้องถิ่นทาง ราชสำนักก็ได้มอบเรือเดินทะเลให้ลำหนึ่ง เพื่อกลับคืนสู่ประเทศและปกป้องดินแดน

ของพระองค์

ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศ เป็นทะเลใหญ่ ทางตะวันตกเฉียงเหนือ ผังทะเลเชื่อมติดต่อกับเทือกเขา^{๑๔} ทั้งหมด เป็นดินทรายและดินเค็ม ลมฟ้าอากาศร้อน ตอนกลางวัน หนาวตอนกลางคืน ทุ่งนาไม่ อุดมสมบูรณ์ พืชพันธุ์ไม่พอ ประชาชนทำ การเพาะปลูกน้อย^{๑๕}

มีแม่น้ำใหญ่สายหนึ่ง ไหลผ่านหน้า วังที่ประทับออกสู่ทะเล^{๑๖} เหนือลำน้ำ พระเจ้าแผ่นดินโปรดให้สร้างสะพานไม้ บน สะพานมีแผงลอยมากกว่า ๒๐ แห่ง การค้า

^๙ ตาม Ming shih (p. 7918, row 1), ใน ค.ศ. ๑๔๐๕ จักรพรรดิโปรดตั้ง “หัวหน้า” เป็น ‘พระเจ้าแผ่นดินของประเทศ’ (กัวะ, kua) มะละกา แสดงว่า จักรพรรดิทรงยอมรับว่า ‘ดินแดน’ นี้เป็น ‘ประเทศ’ มีการจัดระเบียบทางการเมืองในระดับแน่นอน ในการเดินทางครั้งที่ ๓ ของเขา เจิ้ง โห้ (Cheng Ho) คงถึงมะละกาใน ค.ศ. ๑๔๑๐ และทำการยกฐานะ ‘เมือง’ ให้เป็น ‘นคร’

^{๑๐} ข้อความของ Chang Sheng (Rockhill, part II, p. 114) ว่า “หยุดขึ้นต่อ เสียน หลอ แล้ว” แต่ความนี้ไม่ปรากฏในต้นฉบับ เดิมของหม่าฮ้วน หรือของ Kung chen หรือ Fei Hsin มะละกาไม่ได้ปฏิเสธการอยู่ในอารักขาของประเทศไทยจนภายหลัง ค.ศ. ๑๔๘๘ (Winstedt, History, p. 58) และประเทศไทยยังคงเรียกร้องสิทธิความเป็นใหญ่เหนือแหลมมลายูทั้งหมด เมื่อ โปรตุเกสยึดมะละกา ใน ๑๕๑๑ และรัฐทางเหนือ ๔ รัฐของมลายู คือ กะลันตัน ตรังกานู เคดาห์, ปลิส ต่างก็ยอมรับความเป็นเจ้าประเทศราชของประเทศไทยจนกระทั่งปี ๑๙๐๙ (Winstedt, 'History, p. 237).

^{๑๑} หัวหน้าผู้สร้างและเป็นเจ้าเมืองมะละกาองค์แรกใน Ming shih, เรียกพระนามของพระองค์ว่า 'Pai-li-mi-su la' นั่นคือ Permcura “ปรเมศวร” (Parameswara) พระองค์เฉลิมพระนามหน้าว่า Sultan Iskandaa Shah (Brown, p. 52) ราว ค.ศ. ๑๔๑๓.

^{๑๒} หรืออาจจะเป็นมเหสีและพระโอรสหลายองค์ก็ได้ ในเนื้อความภาษาจีนไม่กระชับรัดกุมพอ.

^{๑๓} เขาทั้งหลายอาจกลับมะละกาโดยทางเรือของ เจิ้ง โห้ (Cheng Ho) ซึ่งถึงน่านกิงเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๑๔๑๑ (Duyvendak, 'Dates', p. 361).

^{๑๔} ในทางตรงกันข้าม ทะเลอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้และภูเขาอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือ, Kung Cheng ก็ผิดเหมือนกัน, Groeneveldt (p. 243) แปล : ‘ประเทศนี้อยู่บนฝั่งตะวันตกข้างมหาสมุทร บนฝั่งตะวันออกและเหนือเป็นภูเขาสูง’ การ ตรวจสอบข้อความของ Groeneveldt ที่ British Museum ได้เปิดเผยว่า Groeneveldt ไปเปลี่ยนข้อความของหม่าฮ้วนโดยนัย โดยให้อนุโลมไปตามข้อเท็จจริงทางภูมิศาสตร์ (Pelliot, 'Voyages', p. 390).

^{๑๕} ต้องใช้เวลานานหลายปีในการพัฒนาระบบชลประทานนาข้าว ผู้ตั้งถิ่นฐานรุ่นแรกสุดมีชีวิตส่วนใหญ่ ด้วยการรับประทาน สาหรู หน่อ และผลไม้ต่าง ‘ข้าว’ ต้องนำเข้าจากเมือง Pedir และ Pasai ในสุมาตรา ดู Winstedt, 'History', pp. 48-9.

^{๑๖} คือ แม่น้ำมะละกา.

erh'^{๒๔} และตีบุกเนื้อดี 'Ta ma erh' มีกำเนิดจากยางเหนียวของต้นไม้มันไหลลงดิน[และ]เมื่อ ขุดขึ้นมา มันจะเหมือนยางสน หรือน้ำมันยาง

เมื่อทำนจุดไฟ มันจะลุกโพลง พวกชาวต่างชาติทั้งหมด (คนพื้นเมือง-ผู้แปล) ใช้วัสดุนี้จุดไฟให้สว่างเป็นตะเกียง เมื่อเวลาพวกเขาต่อเรือต่างประเทศแล้วเสร็จ (เรือพื้นเมือง-ผู้แปล) พวกเขาจะเอาวัสดุนี้มาละลายและละลายตามรอยต่อเพื่อไม่ให้น้ำเข้า ซึ่งก็ได้ผลดีมาก ประชาชนมากมายในดินแดนนั้นต่างก็พากันเก็บวัสดุที่เวลานี้ส่งไปขายยังประเทศอื่น ชนิดที่เรียกว่า 'Ta-ma-erh' ซึ่งสไตส์ กระจ่างและดีคล้ายกับแท่งอัมพันทองนั้น ให้ชื่อว่า ซุน ตู ลู่ ลู่ (Sun-tu-lu-su)^{๒๕} ชาวต่างประเทศ (ชาวพื้นเมือง-ผู้แปล) จะเอาไปทำเป็นของเบ็ดเตล็ดส่งไปขาย 'อัมพันน้ำ' ในปัจจุบันนี้คือ วัสดุนี้

ตีบุกเนื้อดี มีตามบริเวณแร่ตามภูเขา^{๒๖} พระเจ้าแผ่นดินโปรดให้พวกหัวหน้าคอยควบคุมดูแล ผู้คนบริวารถูกส่งออกไปล้างหา [สินแร่] ในตะแกรงและร่อนเพื่อคัดเอาแร่ออกจากสิ่งอื่นๆ [ตีบุก] จะถูกโยนเข้าไปในแบบพิมพ์ที่มีรูปร่างเป็นหน่วยตวงวัด (tou-measure)^{๒๗} --- เพื่อทำเป็นตัวพิมพ์เล็กๆ นำส่งให้แก่ข้าราชการ ตัวพิมพ์แต่ละอันหนัก ๑ จิ้น (chin) ๘ เหลียง (Liang) บางทีก็หนัก ๑ จิ้น ๔ เหลียง^{๒๘} ตามตางค์วัดที่ใช้เป็นทางการของพวกเรา (ตางค์จิ้นมีลูกตุ้ม-ผู้แปล)

ตัวพิมพ์ทุกๆ ๑๐ ตัว มีตรวมกันเป็นห่อเล็กๆ ๑ ห่อ [และ]

ตัวพิมพ์ ๔๐ ตัว มีตรวมกันเป็นห่อใหญ่ ๑ ห่อ ในธุรกิจการค้า พวกเขานำตีบุกนี้ไปใช้เป็นเงินตรา

การพูดของผู้คนในประเทศนี้ การ

^{๒๔} Giles, nos. 10, 494, 7591, 3333 ; = "ซันยาเรือ" ซัยยามลาญ เป็นยางไหลซึมของต้นไม้ จำพวกต้นยาง ดู Yule และ Burnell, เรื่อง "Dammer", p. 294 b. วัสดุดังกล่าวนี้ยังคงมีและนำไปใช้ในทางที่หม่าฮ้วนอธิบาย (Groeneveldt, p. 244, n) ดู Wheatley, 'Commodities', pp. 92-3.

^{๒๕} น่าจะเป็น ยาง "gum sandarac" ดู Pelliot, 'Voyages', p. 391.

^{๒๖} เฟย ฮิน (Fei Hsin) กล่าวว่า ตีบุกได้มาจากเขาลูกหนึ่งในดินแดนมะละกา เปรียบเทียบกับ Rockhill, prat II, p. 117 -- อ่าเกอ -- เรียกว่า ชู ซา (Shu-Sha) ซึ่งอ้างถึงโดย Rockhill (p. 116) นั้น เป็นสิ่งประดิษฐ์ขึ้นจากความคิดคำนึง ข้อความได้ถูกดัดแปลงโดย Rockhill ซึ่งเป็นการแปลลงคำอย่างผิดๆ หม่าฮ้วน (Ma Huan) บรรยายว่า ต้นไม้ (ชู) (shu) เรียก ซา (Sha) [-ku] หมายถึง ต้น 'Sago' = ต้นปาล์มสาอู.

^{๒๗} คำ 'tou' คงหมายถึง 'peck' = หน่วยตวง ๒.๓๖ แกลลอน ตัวพิมพ์แม่หล่อให้เป็นรูปตามหน่วยวัด จะต้องมีขนาดเล็กกว่ามาก.

^{๒๘} คือ ๑ ปอนด์ ๑๕ ออนซ์ หรือบางทีก็ ๑ ปอนด์ ๑๐ ออนซ์ ตามระบบชั่งตวงวัดเร่หินที่มีค่า (๑ ปอนด์ อาวัวร์ดูบัวส์ (avoirdupoir) = ๑๖ ออนซ์).

เขียนของพวกเขา และพิธีแต่งงาน^{๒๙} มีบาง
สิ่งเช่นเดียวกับที่ เจา-วา (chao-wa)

ตามป่าดงบนภูเขา มีต้นไม้มชนิดหนึ่ง
ชื่อตัน ซา-กู (Sha-ku)^{๓๐} คนตามชนบท
เอาเปลือกของมันมาทำเหมือนอย่างที่เรา
เอารากถั่วมาทำกันในมณฑลประเทศ พวกเขา
เอาไปบดและทำให้เปียก หลังจากบดกรอง
อยู่ตัวดีแล้ว ผลของมันจะรวมตัวเป็นก้อนๆ
ขนาดเท่าเมล็ดถั่ว แล้วไปตากแดดให้แห้ง
นำไปขาย เรียกว่า ข้าวสาคุ (Sha-ku rice)
ใช้รับประทานแทนข้าวได้

บนเกาะในทะเลตามชายฝั่ง ที่นั่น มี
พืชน้ำ ขึ้นอยู่มากมายหลายชนิดเรียกว่า ใบ
เจียว จาง (chia-chang leaves)^{๓๑} ใบยาว---
เหมือนมีดดาบ หรือแฝก---และคล้ายๆ
กับต้นไผ่ขม ซึ่งมีเปลือกหนาและมีธรรมชาติ
ที่ยืดหยุ่น [พืชชนิดนี้] ออกผลคล้ายลูก

ลินจี มีลักษณะและใหญ่เท่าไข่เป็ดไข่ไก่ คน
เอาผลไม้ชนิดนี้ไปทำเป็นเหล้าหมัก เรียกว่า
เหล้า เจียว-จาง^{๓๒} (chiao-cheng wine)
เวลาดื่ม ทำให้คนเมาได้

ชาวชนบทเอาใบไม้เหล่านี้มาถักสาน
เข้าด้วยกันกับไม้ไผ่ [ทำเป็น] ที่รองนั่งอย่าง
ดี [ผืนเสื่อ] กว้าง ๒ จี้ (ch'ih) เท่านั้น และ
ยาวกว่า ๑ จาง (chang)^{๓๓} นำไปขายเป็นเสื่อ
ผลไม้หลายชนิด เช่น อ้อย กล้วย ขนุน
และลินจีป่าจำพวกผัก: หัวหอม ขิง กระเทียม
มัสตาร์ด น้ำเต้า และแตงโม ทั้งหมดนี้ที่
พวกเขามี โค และ ไก่ เป็ด แม้ว่าจะมีสัตว์
เหล่านี้แต่ก็ไม่มากนัก ราคาแพงมาก กระบือ
ตัวหนึ่งราคามากกว่า ๑ จิ้น (chin)^{๓๔} ของ
แร่เงิน ลาและม้าไม่มีเลย

ในน้ำที่ชายฝั่งทะเล มีจระเข้ (iguana
- dragons)^{๓๕} ซึ่งทำอันตรายคนอยู่เสมอ ;

^{๒๙} หม่าฮ้วน บันทึกความคล้ายคลึงในประเพณีของมุสลิมและกาพุทธในปาเล็มบังและอินดูในมณฑลชปาหิต แต่อิสลามยังไม่
ครอบงำในมณฑลมากนัก แม้แต่ใน ค.ศ. ๑๕๓๗ ทั้งคนรวยและคนจน แทนที่จะฝังศพคนตาย ยังคงผูกติดอยู่กับประเพณี
อินดูด้วยการเอาไปเผา (Groeneveldt, p. 248) ภาษามลายูและภาษาชวาเป็นสาขาของภาษากลุ่มตระกูล Malayo -
Polynesian, มี 'คำ' รวบรวมหนึ่งของภาษาทั้งสองนี้ที่เหมือนกัน วรรณกรรมสมัยก่อนอิสลาม (Pre-Islam) ในมณฑลกาลัน
ใหญ่เป็นประเภทกาพย์ โคลง อินดู และนิทานชวา ก่อนแก้ไขกฎหมายแต่งงานมุสลิม ชาวมะละกาประกอบพิธีแต่ง
งานตามแบบอินดู ... ดู Sir R. Winstedt, 'The Malay' (London, 1950), pp. 16, 29, 45-6, 139-44.

^{๓๐} Giles, nos. 9624 6222: ภาษามลายู 'Sagu' : น้ำมันยางสกัดจากลำต้นปาล์มตระกูลนี้โดยเฉพาะ (Yule & Burnell, p.
780b).

^{๓๑} บางที Feng ควรจะท้าวรรคตอน, "...พืชที่เรียก เจียว-จาง, ใบของมันยาว..." "เจียวจาง" คำมลายู ว่า กะจั้ง (Kajang)
หม่าฮ้วนหมายถึงอย่างชัดเจนว่า ต้นปาล์ม คำ Kajang นั้น เป็นที่คุ้นเคยกับชาวท่าเรือคนจีนมาแล้วตั้งแต่ปลายศตวรรษที่
๑๓ (Pelliot, 'Voyages', p. 392, n.1)

^{๓๒} ดู Yule & Burnell เรื่อง 'Nipa', p. 626a. เหล้าไม้ได้ทำจากผลไม้แต่ทำจากน้ำหล่อของยอดก้านดอก (Graeneveldt, p.
211, n.).

^{๓๓} ๒ จี้ (ch' ih) = ๒๔.๔ นิ้ว, ๑ จาง (chang) = ๑๐ ฟุต ๒ นิ้ว.

^{๓๔} ๑ จิ้น (ch' in) = ๑๕.๑๘ ออนซ์... ค่าเงินในตลาดปัจจุบัน = ๘ ปอนด์ ๑๕ ชิลลิง.

^{๓๕} To Lung (Giles, nos II, 397; 7479)... หม่าฮ้วน อ้างถึง จระเข้ อย่างชัดเจน.

จะเข้เหล่านี้ตัวยาว ๓ หรือ ๔ จี้ (Ch'ih)^{๓๖} มี ๔ ดิน ตามตัวเป็นลายตะปุมตะปำ บนหลัง เป็นเตี้ยแหลมเรียงเป็นแถว มันมีหัวเป็น มังกรและไม่มีฟัน [และ] เมื่อมันประจันหน้า คน มันจะกัดคนทันที ตามแถบภูเขามีสื่อ คำ^{๓๗} ตัวเล็กกว่าสื่อเหลืองในมณฑลประเทศ ขนดำ [แต่] มีลายมีดๆ ด้วย บางทีก็พบสื่อ เหลืองด้วย ในเมืองมีสื่อที่กลายเป็นคน^{๓๘} เข้ามาตามตลาด และเดินปนเปไปกับคน ภายหลังคนรู้ มันก็จะถูกจับและถูกฆ่าตาย การเป็นผีกระสือที่มีอยู่ในประเทศนครจ้านกียังคงมีอยู่ในสถานที่นี้ด้วย^{๓๙}

เมื่อเวลา^{๔๐} ที่เรือสินค้าของมณฑล ประเทศมาถึงที่นี่ ก็จะปกรั้วล้อมทันทีเหมือน กำแพงเมือง และตั้งหอสูงสำหรับวางกลองที่ ๔ ประตุ ตอนกลางคืนมีตำรวจถือระฆังออก ตระเวนตรวจ ข้างในทำรั้วกันอีกชั้นหนึ่ง เหมือนกำแพงเมืองเล็กๆ [ซึ่งภายใน] สร้าง โรงเก็บสินค้าโกดังเก็บของ [และ] เงินทั้งหมด ตลอดจนเสบียงกรังทั้งหลายเก็บรักษาไว้ในนั้น บรรดาเรือที่ไปยังประเทศต่างๆ มาแล้ว^{๔๑} ต่างก็กลับมายังสถานที่นี้และมาชุมนุมกันอยู่ที่นั่นอีก เรือเหล่านี้ขนสินค้าจากต่างประเทศเข้ามา และขนสินค้าบรรทุกใส่เรือ [แล้ว] หยุดรอ

^{๓๖} ๓จี้ (ch'ih) = ๓๖.๗ นิ้ว.

^{๓๗} หม่าฮ้วน อาจอ้างถึง 'เสือดาวสีดำ'.

^{๓๘} ความเชื่อว่าสื่อกลายเป็นคนได้ ยังคงมีอยู่ตามหมู่บ้านชนบท (J.N. McHugh, *Hantu Hantu* (Singapore, 1955), P. 102) หม่าฮ้วนเป็นคนเขียนรุ่นแรกสุดที่บันทึกความเชื่อเช่นนี้ในมลายา และต่อมา Eredia ในปี ๑๖๑๓ ก็ได้เล่าเรื่องที่นำ ขนหัวลูกนี้ในมะละกาอีก ในปี ๑๕๖๐.

^{๓๙} คำบรรยายของหม่าฮ้วนในเรื่อง ผีกระสือในจัมปา แสดงว่าเขาอ้างถึง the Hantu Langsuyar, บางทีก็เรียกว่า Hantu Pontianak, หรือ Hantu Penanggalan: ดู McHugh, pp. 79, 81.

^{๔๐} Fan (Giles, no. 3399), คือ "ทั้งหมด" นั่นคือ "ทุกๆ ครั้ง" เป็นผลจากการพิจารณาว่า คนจีนได้ไปสร้าง 'โรงพักทหาร' ไว้ ทุกๆ ครั้งของคณะเดินทางทั้ง ๗ ครั้งของ Cheng Ho (Feng, pp. 25-6) ; แต่ในทางตรงข้าม แม้ว่าที่พักทหารถูกสร้างขึ้นในโอกาสเดียวซึ่งเป็นพยานให้เห็นได้ในคณะเดินทางครั้งที่ ๗ เมื่อ ค.ศ. ๑๔๓๑-๓ เมื่อเวลา Cheng Ho พักอยู่ที่มะละกา ๑๘ วัน (Pelliot, 'Voyages' pp. 395-400, Pelliot, 'Encare', pp.219-20) แต่ Wheatley, ถือว่า โอกาสที่สร้างคือคณะเดินทาง ครั้งที่ ๔ ใน ค.ศ. ๑๔๑๓-๑๔๑๕ Khersonese, p. 324, n.2) Kung Chen, (Hsiang ta Kung Chen, pp.16-17) เขียนมากขึ้นโดยกล่าวว่า คนจีนถือว่า 'ที่พักทหาร' "เป็นเขตปกครองต่างประเทศ" ของตน เรือเดินทะเลที่ไปยังจัมปา ซวา และที่อื่นๆ มาแล้วจะพากันนำสินค้ามาเก็บไว้ที่นี่, กองเรือ กอบรด้วยเรือเล็กแยกออกไปต่างหาก ยัง Hormuz และอื่นๆ และภายใน ๑ สัปดาห์ ก็จะมาชุมนุมกันอีกครั้งที่มะละกา สินค้าที่เก็บไว้ขนส่งเรือและเมื่อลมดีขบวนเรือเหล่านี้ก็จะแล่นกลับไป จีน ข้อความที่เกี่ยวกับ "ที่พักทหาร" ของจีนในมะละกาสำคัญมาก ความเข้าใจของ Pelliot ต่อเนื้อความของหม่าฮ้วนต่างไปจากของ Groeneveldt (p. 245) และ Wheatly (Khersonese, p. 324) .

^{๔๑} เรามีหลักฐานอื่นว่า เรือทั้งหลายจะแยกออกจากขบวนเรือใหญ่ที่มะละกา (Pelliot, 'Voyages', pp. 396,400) Feng กล่าวว่า ที่ อาจะห์ (Feng, p. 21) เขาบอกสถานที่ตั้งผิดไปว่าเป็น อาจะห์ ในสุมาตรา.

จนกว่าลมใต้พัด ในทศวรรษกลางของเดือน
ที่ ๕ เรือเหล่านี้ก็พากันออกทะเลเดินทาง
กลับ^{๔๒}

ยิ่งไปกว่านั้นพระเจ้าแผ่นดิน^{๔๓} ของ
ประเทศนี้โปรดให้คัดผลิตผลท้องถิ่นต่าง ๆ

พร้อมกับทรงนำเอามเหสี โอรส และบรรดา
“หัวหน้า” ราชกิจของพระองค์ลงเรือติดตาม
ไปกับขบวนเรือสินค้า^{๔๔} [และ] พระองค์เข้า
เฝ้าถวายเครื่องราชบรรณาการยังราชสำนัก
ของเรา^{๔๕}

^{๔๒} ในปี ๑๔๓๓ เดือนที่ ๕ เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๙ พฤษภาคม, ในรอบสิบปีที่สอง เพราะฉะนั้นต้องเริ่ม ในวันที่ ๒๙ พฤษภาคม; อย่างไรก็ตาม Cheng Ho ออกจากมะละกาในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของรอบสิบปีแรก แต่ความแตกต่างกันเพียง ๑ วัน บางทีไม่เป็นสาระสำคัญ ในพฤษภาคมลมใต้เริ่มพัดทางตอนกลางของช่องแคบมะละกาและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ คาดว่าจะพัดตั้งแต่มิถุนายนถึงกันยายน.

^{๔๓} ในปี ๑๔๓๓, พระเจ้าแผ่นดินคือ “ศรีมหาราชา” (Sri maharaya) (๑๔๒๔-๔๔) พระเจ้าแผ่นดินองค์ที่ ๒ ของมะละกา เป็นพระโอรสของผู้สร้างและพระเจ้าแผ่นดินองค์แรกของมะละกา.

^{๔๔} ตาม Ming shih (Eroeneveldt, p. 250) พระเจ้าแผ่นดินมะละกาพระองค์นั้นเสด็จไม่ถึงนานกิง จนกระทั่งฤดูใบไม้ร่วง และตามที่ Cheng Ho ว่าถึงกรุงปักกิ่ง เมื่อ ๒๒ กรกฎาคม พระเจ้าแผ่นดินมะละกาต้องเสด็จติดตามไปในเรือของพระองค์เอง (Pilliot, ‘Voyages’, p. 400) .

^{๔๕} ตาม Duyvendak รายการส่วนหนึ่งในของที่ถวายบรรณาการจากมะละกาว่า “แว่นตา” ได้นำเข้ามาเมืองจีนเป็นครั้งแรกในค.ศ. ๑๔๑๐ (Duyvendak, Hri-yan chi, pp. 7, 12).

โกวิท - พันธลี จิระธันธ์

ขอสนับสนุนงานวิชาการของ

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร